

Fig. 01

**KONSTEN
ATT BREDDA
OCH FÖRNYA
EN FÖRENING
GENOM ATT
SKAPA ETT
MUSEUM**

Fig. 02

**8.
ATT BREDDA OCH FÖRNYA EN FÖRENING
- GENOM ATT SKAPA ETT MUSEUM...?**

**10.
STUDIECIRKEL BLIR KLUBB**

**12.
VI SÖKER UPP DE VI VILL MÖTA
- OCH SKAPAR REDAKTIONER**

**14.
AFFISCHEN SOM RÖST
- VÅRT INSPIRATIONSMATERIAL**

**18.
ATT MÖTAS NYTT OCH BRETT**

**20.
GATANS RUM I PÅTVINGAD,
OCH UTVECKLANDE, PANDEMIFORM**

**22.
LÅNGT IFRÅN, MEN ÄNDÅ SÅ NÄRA
- WORKSHOPS PÅ DISTANS**

**24.
ATT BREDDA OCH FÖRNYA
- GENOM ATT SKAPA ETT MUSEUM!**

**26.
VI SAMLAR LÄRDOMAR**

**28.
SLUTET PÅ BÖRJAN**

**30.
ATT UTVECKLA
VIDARE TILLSAMMANS**

ATT BREDDA OCH FÖRNYA EN FÖRENING – GENOM ATT SKAPA ETT MUSEUM...?

Fig. 03

Ja, hur sjutton gör man för att bredda och förnya en förening?

Åtskilliga föreningar brottas med den frågan, och har gjort det ett bra tag nu – medan medelåldern i medlemsgruppen bara stiger. Och det i sig gör det ännu svårare att rekrytera nya medlemsgrupper.

Söderhamns Konstförening formulerade det så här i sin ansökan till Allmänna arvsfonden:

”Föreningen vill gå in i ett förändringsarbete och skapa en ny metod och en konstnärlig form för nyrekrytering av unga där en ”ungdomsgrupp” i föreningen kan vara en naturlig mötesplats mellan nyanlända och etablerade unga. Förhoppningen är att projektet inspirerar andra konstföreningar som vill och behöver förnya sin verksamhet, att arbeta med integration med att öppna kulturlivet och bjuda in unga och nyanlända i sina kontaktnät.”

I ett utvecklingsarbete måste nya idéer till – det räcker inte att bara göra mer av samma. Om man är en konstförening vill man förstås jobba med konstnärliga uttryck och vad passar då bättre än att arbeta med affischer – som ju är ett direkt och konkret sätt att formulera sig i det offentliga rummet.

Till föreningens stora glädje beviljades vår ansökan av Allmänna arvsfonden. Nu gavs det möjlighet att göra visionen till verklighet. Det är ju en sak att skissa, drömma och fantisera och en helt annan att börja göra – det vet ju var och en som stått framför ett tomt blad. Själva början får stor betydelse för vartåt det sedan bär hän.

Ragnhild, en erfaren projektledare, visste att det i längden finns mycket att vinna på att få ordning på de organisatoriska ramarna

innan alltför mycket kreativt börjar hända. Och förstås är samarbete och medarbetare mycket viktiga. Hon skaffade sig ett deltidsbollplank i sociolog Lotta, som förväntades bidra med ungdoms/landsbygds/demokrati-kunskap samt en hel del skrivande.

Vi förstod att det behövdes yngre krafter än två 60+are för att nå en annan publik än den vanliga. Och strax dök den självklara kandidaten upp, Ingrid, med kompetenser inom både konst och sociala media – och hon tackade till deras stora glädje ja. Under projektets första del förstärktes arbetet av Mohamad och under den andra delen har vi haft stor glädje av Louises grafiska kompetens.

Projektets samarbetspartners Studieförbundet, Bilda, Rädda Barnen, Söderhamns kommun och kommunens fritidsverksamhet Verkstäderna liksom Riksförbundet Sveriges Konstföreningar knöts till projektet i form av representanter i både styrgrupp och arbetsgrupp. För att inspireras och få gemensamma kunskaper gjordes tidigt i projektet ett gemensamt studiebesök, på Kungliga bibliotekets fantastiska affischsamling och hos konstnär Christer Themptander och Håkan Agnsäter och hans affischsamling. Den gemensamma entusiasmen och intresset för affischernas möjligheter bidrog till att inspirationen steg många grader.

Fig. 04

Fig. 05

STUDIECIRKEL BLIR KLUBB

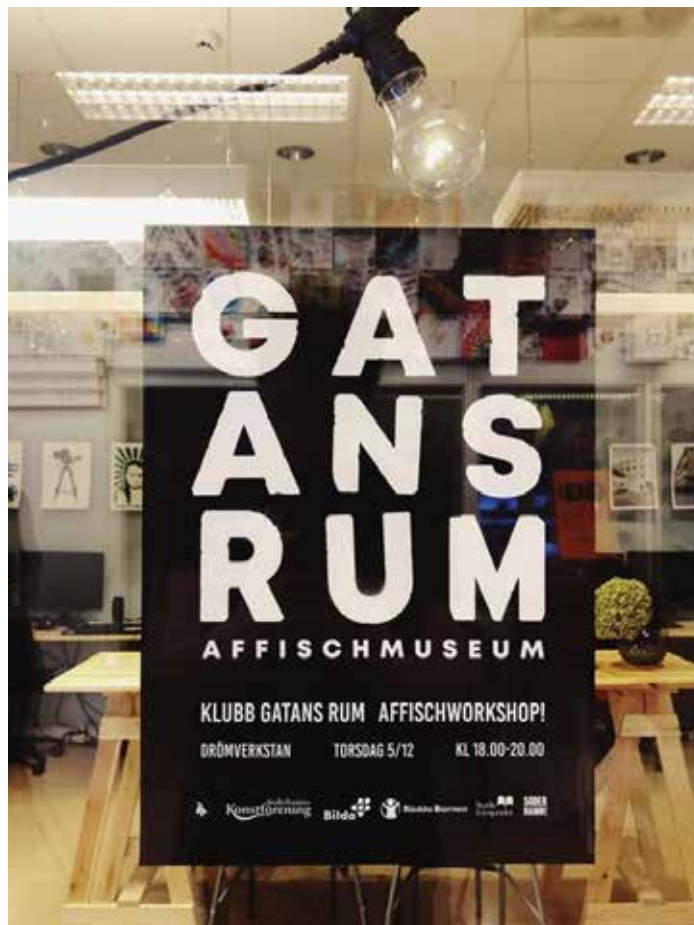

Fig. 06

Så, hur skulle vi nu hitta och nå de individer och grupper som vi vanligtvis inte brukade möta? Vi ville ju i alla aspekter nå en bredare målgrupp.

”Mötet jag hade med Gatans Rum betydde mycket för mig. När jag brukade åka dit kände jag mig mer avslappnad och fri, det hjälpte mig att göra det jag älskar, det var verkligen fantastiskt. Det var meditation för mig.”

”Det bästa med Gatans Rum var de människor som brukade komma dit som var så vänliga, och mentorerna som var så kärleksfulla, förstående och mest av allt uppmuntrande.”

Vi sökte kontakt med ungdomar genom våra kontaktnät och vi sökte upp ungdomar som var engagerade i olika sammanhang som t. ex. ungdomspartier, scouterna, en teatergrupp för utlandsfödda och gymnasiets estetikklass. Vi tänkte att de skulle kunna vara intresserade av att vilja berätta om sitt engagemang och inspirera andra genom att göra affischer.

Planerna i projektansökan handlade om studiecirklar och regelbundna träffar med tämligen fasta ungdomsgrupper. Flera studiecirklar kom igång och deltagarna var entusiastiska. Men det visade sig att de inte alls hade tid att komma en gång i veckan på regelbundna tider. De önskade sig absolut ett sammanhang och träffar, men något mer sporadiskt och temainriktat. Här uppstod ett behov av affischövningar som skulle gå att ta sig an och slutföra på två timmar oavsett konstnärlig erfarenhet. Vår ambition var att duka upp ett inspirerande bord

som uppmuntrade till direkt skapande. Och så föddes Klubben – för att svara mot deras önskemål. En gång i veckan inbjöds till en öppen sammankomst. Några deltog regelbundet och även kompisar var välkomna, så gruppen växte allteftersom. Vi möttes till att börja med i lokaler där en del unga redan kände sig hemma; Verkstäderna (kommunens ungdomsgård) och Studieförbundets och Bildas egna lokaler. Det var ett bra upplägg där vi kunde involvera våra samarbetspartners och ha ett ömsesidigt utbyte av intresserade ungdomar. Men så småningom började vi känna behov av en egen lokal, för att bygga en egen identitet och slippa släpa runt allt material. Vi hittade en liten källarlokal som inreddes till att bli en inspirerande samlingslokal. I den grupp som kom till Klubben fanns flera ungdomar med ett stort intresse för skapande och affischer och några av dem har så småningom ställt ut egna alster.

VI SÖKER UPP DE VI VILL MÖTA – OCH SKAPAR REDAKTIONER

Fig. 07

Vi hade nu förstått att vägen till de ungas deltagande måste vara kort, att övningarna måste gå att påbörja och slutföra inom ett ganska kort tidsspann. För att nå en bredare målgrupp och få veta mer om vad som skulle kunna locka dem beslutade vi oss alltså för att möta dem där de befann sig. Utöver Klubbens utforskande verksamhet skapade vi något som vi kallade ett ”festivalkit” som vi enkelt kunde packa upp och presentera vid olika arrangemang, anordnade av andra – t. ex. kommunala sommarlovsaktiviteter med offentlig affischutställning, miljökonferens för och av unga, fortbildning för Sveriges kulturchef, pridefestival och gatukonstfestival. Här skaffade vi oss också förstås ovärderliga kontakter och ett brett kontaktnät.

Vårt festivalkit bestod från början av några tydliga övningar och material, anpassade till tillfället när de användes. Vid varje användningstillfälle utvecklades övningarna utifrån det gensvar vi fick. Vi såg att en tydlig övning kunde inspirera alla och att både erfarna och oerfarna utövare hade glädje av samma övning.

I alla sammanhang där det var möjligt utformade vi vår mötesplats som en ”Redaktion”. Ibland kunde den ta fastare form och finnas kvar över flera dagar, ibland fanns den bara några timmar. Vid varje tillfälle lades en hel del möda på att skapa en inspirerande mötesplats. Med ett partytält markerade vi platsen för redaktionen såväl utomhus som inomhus. I tältet ställde vi upp ett långbord uppdukat med material och skrivbordslampor. Runt bordet stod pallar och i tältets tak hängde det affischer med klädnypor på snören tillsammans med ljusslingor i ett myllrande virrvarr. Allt eftersom deltagarna gjorde affischer så byttes inspirationsaffischerna ut och deltagarnas affischer hängdes upp. Det blir en process från att se – till att göra själv. Allt detta sammanlagt bildade en kreativ bikupa och en oas för skapande på den plats vi befann oss

på. Det ursprungliga festivalkitet som utvecklats och omformats under mängder av olika sammankomster, happenings och workshops tog nu fastare form och blev vår mobila redaktion.

En lite mer långvarig redaktion skapade vi i Söderhamns Konstförenings etablerade utställningslokal, Kvarnen, under Konstens vecka år 2019. På bottenvåningen visades en affischutställning och på övervåningen inreddes en redaktion dit vi bjöd in en mängd grupper – från t. ex. grundskolan, gymnasiet, särvux och SFI, till att skapa egna affischer. Här lyckades vi alltså locka helt nya grupper till eget skapande i en etablerad kulturlokal som många aldrig besökt tidigare och där även en utställning pågick.

En redaktion är en mötesplats som alltså kan vara tillfällig eller långvarig. Det ska gå att skapa affischfeeling snabbt i stunden, på samma sätt hos våra redaktioner, var som helst där det går att fästa ett snöre mellan två punkter och hänga upp affischer som inspiration. Att ha en verkstad är viktigt för att inspirera till skapande – och så här enkelt åstadkommer vi verkstaden som inspirerar till skapande.

☞ Ur dagboken

En flicka såg allmänt dödsuttråkad ut under tiden vi visade utställningen och presenterade uppgiften på redaktionen. Hon var trumpen när hon fick sitt tilldelade ord, bytte ord då hon inte var nöjd och fick då ordet ”blomma”, så hon gjorde väl en blomma då... När hon sedan skulle skriva en text till bilden var hon uppgiven och sa att hon inte visste vad hon skulle skriva. Jag försökte lirka och frågade saker, typ, ”Tycker du om blommor?” varpå hon sa ”Nej” och suckade. Men så gick det en liten stund till, och när jag hade tagit ett varv runt alla vid bordet och kom tillbaka till henne sa hon att hon var klar och jag läser hennes text till blomman: ”Vi dör varje dag”. Wow. Så starkt! Jag reagerade så klart väldigt positivt och sa att det var väldigt starkt och bra skrivet, och hängde upp bilden. Så frågade jag om hon ville göra en till, och då var hon plötsligt jättepeppad och skyndade sig att ta ett nytt ord. Det blev ”Sol”, och på knappt någon tid alls hade hon gjort en sol och skrivit ”Solen gör mycket för oss, men vad gör vi för den?”.

☞ Ur dagboken

När vi visade affischutställningen för en fjärdeklass tittade vi på en klimataffisch som handlade om atomkraft. Barnen hade fått säga vad de såg, vilket var en mamma som var orolig för sina barns framtid. Det fanns en text på affischen, ”men det finns alternativ”, vilket handlade om energi från sol, vind och vatten. Sen gick vi vidare och tänkte inte mer på det, vi började göra uppgiften på redaktionen och alla var i full gång. Mitt i skapandet visade jag hur de kunde jobba med text till bilden, och visade på ett exempel med en groda som gapar, och i gapet står ordet ”hopp”. Jag frågade vad hopp betyder, varpå någon sa att det var skutt, och vi konstaterade att grodor hoppar/skuttar fram. Så frågade jag om hopp kan betyda något mer, och efter en liten stund räckte en pojke upp handen och sa: ”Jamen det är ju som där nere (på nedervåningen där de gamla affischerna hängde)! Att det finns alternativ liksom”. Han hade alltså processat det och förstått att det handlade om hopp, fastän vi aldrig nämnt ordet hopp när vi kollade på klimataffischen. Konst berör – alla!

AFFISCHEN SOM RÖST – VÅRT INSPIRATIONS MATERIAL

Fig. 08

Redan i vår ansökan till Allmänna arvsfonden bestämde vi att projektet skulle vara mycket praktiskt inriktat och vi ville skapa en handledning för att skapa affischer.

Med alla våra samlade erfarenheter har vi nu utformat ett material som kan inspirera andra att göra sina röster hörda genom att skapa affischer – ett material fyllt av övningar som gör det lätt att komma igång. Övningarna visar och inspirerar till olika sätt att bygga en affisch – med material som är lätt att få tag på.

I inspirationsmaterialet Affischen som Röst finns 20 blad i A3-format. På ena sidan finns en affisch av en etablerad konstnär och på andra sidan en övning kopplad till konstnärens metod och uttryck. På så sätt erbjuder bladen identifikationsmöjligheter och möjlighet att inspireras och lära sig av etablerade konstnärer och att se hur olika verktyg kan användas i skapandet. I princip ska övningarna kunna genomföras med olika färgat papper, tidningar, färgpennor, vattenfärg, tusch, pennor och tuschstift.

Konstnärerna i Affischen som Röst representerar olika konstnärliga röster och tekniker – men också innehåll. Genom de valda konstnärerna tar vi upp olika fråge-

ställningar kring klimat, lika värde, genus-frågor mm.

Inspirationsmaterialet Affischen som Röst bildar tillsammans med vår hemsida gatansrum.se ett helt utbildningsprogram, och till detta har vi gjort en studiehandledning. Denna studiehandledning föreslår ett antal studieträffar med olika teman. Dessa finns presenterade på hemsidan med inspiration från våra konstnärer, övningar, historiska affischer och affischworkshops.

En grupp som bestämmer sig för att skapa affischer tillsammans kan snabbt inreda en plats med ett snöre och hänga upp 20 fina affischer och börja skapa med hjälp av övningarna. Vår ambition är att vårt inspirationsmaterial ska vara så tydligt utformat och utan specialmaterial att en studiecirkel eller självorganiserad grupp ska kunna sätta igång utan specialledare. Handledaren "finns i rummet" genom att framsidorna i inspirationsmaterialet består av affischer av konstnärer och övningen på baksidan bygger på konstnärens metod.

Fig. 09

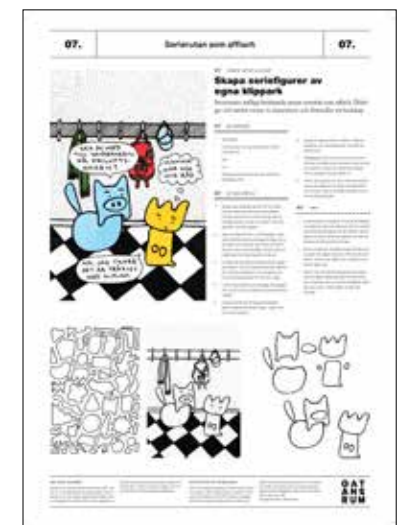

Fig. 10

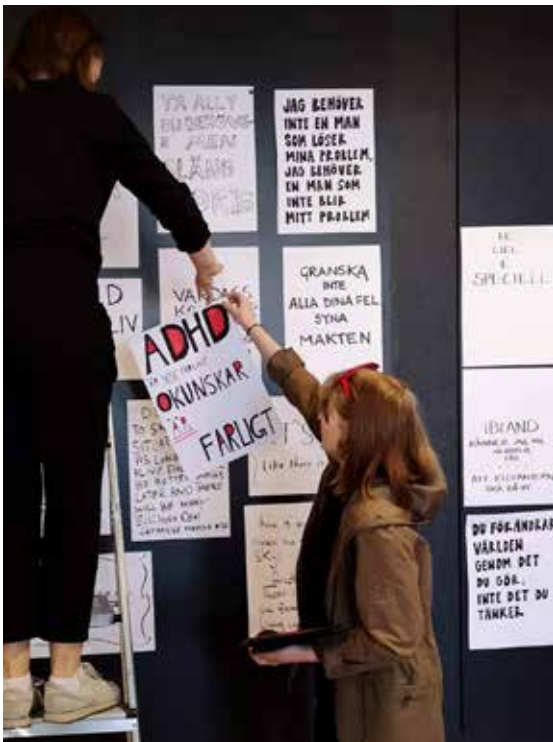

Fig. 11

Fig. 12

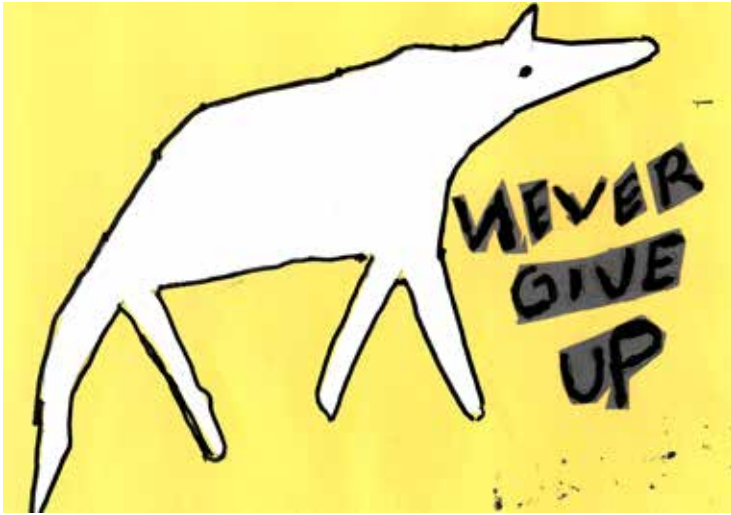

Fig. 13

Fig.14

Fig.15

Fig. 16

Fig. 17

ATT MÖTAS NYTT OCH BRETT

Fig. 18

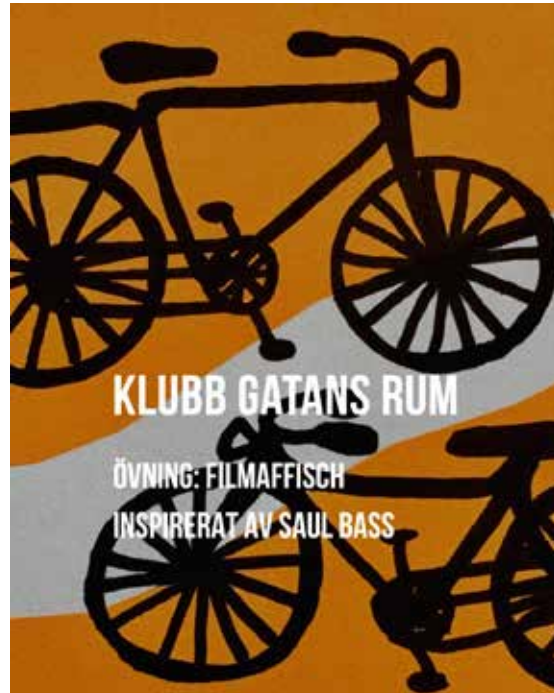

Fig. 19

Vi förstod ju redan tidigt att vi också behövde utveckla vår närvaro i sociala medier för att möta de nya grupper som vi ville nå – i vår strävan att bredda och förnya. Precis som i det verkliga livet så måste vi även på den digitala arenan se till att finnas där de vi vill träffa redan finns. Och vi behövde hitta sätt att kunna åstadkomma verkliga skapande möten även där.

Vår främsta kommunikation utåt sker via sociala media. Instagram är den huvudsakliga kanalen, men vi publicerar även samma innehåll på Facebook. Instagram handlar om direktkommunikation – att där och då få kontakt med människor och att mötas i stunden. Affischerna vi publicerar på Instagram kan liknas vid en affisch som sitter uppe på stan. Den möter direkt publiken som går/scrollar förbi.

Tonen är viktig. Vi vill att vårt flöde ska kännas inspirerande och ha ett affischfokus med en röst som uppmuntrar till eget skapande. Vi vill uppmuntra till kreativitet och att göra sin röst hörd genom affischer, inte visa att vi i projektgruppen har haft möte eller att vi jobbar med årsredovisningen.

Eftersom vi vill främja självorganisering och uppmuntra till eget skapande vill vi att våra följare ska kunna känna sig delaktiga i vårt flöde. Detta sker särskilt då vi publicerar affischer som vi får in efter våra onlineworkshops. Vi har även haft gästpostare på stories/händelser, där ungdomar har fått ta över för en dag och visat sitt eget skapande, haft frågestund etc.

Instagram har kommit att bli en viktig del i vårt nätverkande med andra parter. Om vi följer en förening, en konsthall, ett

museum eller en konstnär kommer de ofta att följa oss tillbaka, vilket har gjort att vi har fått kontakter över hela landet, och till och med världen. Användandet av hashtags i våra inlägg ger också likes och följare. Genom att följa andra får vi även massor av nya idéer.

Vi vill främst nå ungdomar och unga vuxna, men vår målgrupp är bredare än så. Vi vill även attrahera etablerade konstnärer, pedagoger och andra som jobbar med unga. Därför är det svårt att nischa innehållet i flödet till en specifik grupp. Istället försöker vi ha ett blandat flöde där affischer skapade av både professionella som amatörer, gamla som unga, historiska som samtida samsas sida vid sida. Vi värderar en erkänd konstnär och en högstadieselevs affischer lika högt. Det ena inspirerar det andra.

Genom att låta bli att profilera Gatans Rum som någonting för unga utesluter vi inte de äldre, och samtidigt låter vi de unga vara på en vuxen arena där deras röster tas på lika stort allvar som de äldres.

Men riktigt hur viktig den webbaserade kommunikationen skulle bli kunde vi ju inte drömma om...

Fig. 20

Fig. 21

Ur dagboken

Det var en häftig upplevelse att möta dessa tioåringar. När vi höll visning fick vi tillfälle att ta upp svåra ord, som solidaritet, internationell solidaritet, kvinnokamp, apartheid, kolonialism, rökridå osv. Barn förstår ju allt bara en förklarar, och affischerna och deras historia hjälper till med det. När vi sedan gick upp till redaktionen var de laddade med affischens betydelse och slagkraft, och skapade så fina och bra bilder, de flesta med klimattfokus. När vi samlades framför det de hade skapat utbrast ett av barnen: "Jag visste inte att det var så kul med konst!". Barnen var också imponerade över hur mysigt det var på redaktionen, att det var "bra stämning" och "mycket att titta på". Vi fick höra sedan att när de hade kommit tillbaka till skolan hade barnen tyckt att det hade varit så kul och de ville fortsätta jobba så som de gjort hos oss, och helst bygga om klassrummet så det blev mysigt. De hade också gått igenom vilka nya ord de hade lärt sig, så som solidaritet. Maffigt!!

GATANS RUM I PÅTVINGAD, OCH UTVECKLANDE, PANDEMIFORM

Fig. 22

Ja, vad gör man när inget blir som man tänkt? Något så oväntat som en global pandemi kom att prägla en stor del av projekttiden. Förbud mot stora folksamlingar och påbud om att undvika alltför nära umgänge med andra – att hålla fysisk och social distans – gjorde att behovet av att utveckla metoder för att kunna skapa tillsammans, men på distans, blev stort. Och som det utvecklades! Utmaningen att göra sociala medier till verktyget att nå ut till människor gjorde att projektet lyfte sig i håret och tog ett tydligt samlat grepp på arbetet.

Hur skapar man tillsammans med fysisk och social distans? Jo, digitalt förstås! Men hur då? Efter mycket funderande skapade vi en struktur som vi kallade ”Månadens tema”. Månadens tema gav oss både en struktur att hålla oss i samt tillfälle att djupdyka i olika ämnen. Temat tog plats i våra digitala flöden där vi visade historiska och samtida affischer och gick igenom bildgrammatiken i en affisch – och vi publicerade också en övning för Klubb Gatans Rum på temat. Samtidigt som detta gav oss en röd tråd i våra sociala medier samlade vi även material till vårt digitala affischmuseum.

Ragnhild och Ingrid lät sig också utmanas att delta i en digital workshop arrangerad av affischmuseum Poster House, New York. De inspirerades i hög grad och testkörde därefter några egna digitala workshops tillsammans med nära samarbetspartners och vänner, vilket blev mycket uppskattat.

Så småningom infogades dessa digitala workshops i Månadens tema och gjordes mera offentliga. Presumtiva samarbetspartners och andra vi ville ha kontakt med – t. ex. tänkbara intresserade aktörer i mötet mellan ungdomar, unga vuxna och kultur – bjöds in.

Vid varje tillfälle bjöds på korta föreläsningar om affischer – på månadens och kvällens tema – som kunde vara allt mellan t. ex. porträtt, normkritik och internationell solidaritet. Varje gång fanns en etablerad konstnär med och berättade om sig själv och sitt affischskapande och visade exempel

på sin produktion och sin skapandeprocess. Tillämplig affischgrammatik och affischhistoria gick igenom. Inspirerande exempel på egna utföranden visades. De deltagare som ville kunde dela med sig i sitt pågående skapande under workshopen och också skicka in bilder på sina alster i efterhand, vilket många frikostigt gjorde. Inslagen med konstnärerna filmades och lades upp på Gatans Rums Youtube-kanal, och infogades i affischmuseet gatansrum.se.

Upplägget varierade för varje tillfälle och förbereddes och modererades tillsammans av Ingrid och Ragnhild. Detta medan deltagarna satt i sina egna hem, eller tillsammans i mindre grupper, och deltog i samtalen efter eget behag. Här möttes konstnärer, amatörer och pedagoger, i alla åldersgrupper – och lät sig inspireras både i sitt eget arbete och ibland i sitt arbete med andra målgrupper.

Sammankomsterna var mycket uppskattade och lovorden haglade. Många var återkommande deltagare och för varje nytt tillfälle anslöt några fler utifrån intresse för temat eller den för kvällen deltagande konstnären. Som mest räknade vi till över 60 deltagande personer.

Engagemanget och entusiasmen från de som deltog i våra workshops har verkligen glatt och intresserat oss, och på nästa sida fördjupar vi funderingarna kring vad det var som gjorde att det blev så bra.

Kultur- och samhällsservicenämnden beslutar att utse Söderhamns konstförenings projekt Gatans Rum 2021 års Hedersnämmande för värdefulla insatser för Söderhamns kulturliv med följande motivering:

”De var steget före med digitala konst- och kulturupplevelser på nätet när pandemin satte stopp för många kulturarrangemang. Projektets idé bygger nämligen på det. Att tillsammans med andra bygga upp en digital mötesplats och ett digitalt affischmuseum. Med stor kunskap om konst, digitala plattformar och insikt om människans behov av att uttrycka sig har Gatans Rum med Ragnhild, Ingrid, Lotta och Louise vid rodret under pandemin skapat en trygg, kreativ och inbjudande plattform och metod för eget skapande. Projektet har dessutom bidragit till att aktualisera Söderhamn på konstkartan.”

LÅNGT IFRÅN, MEN ÄNDÅ SÅ NÄRA – WORKSHOPS PÅ DISTANS

Fig. 23

Det visade sig att det gick utmärkt att hålla interaktiva workshops online. Nyckeln har varit att planera varje workshop noggrant. En tydlig struktur i ryggen skapar en trygghet att kunna kliva utanför ramarna och fånga upp det spontana. Korta inspel från workshopledarna varvat med deltagarnas engagemang gör innehållet varierat och inspirerande.

Skillnaderna mellan förutsättningarna för att delta i en workshop på fysisk plats och online är stora. En fysisk workshop är beroende av platsen den hålls på. Målgruppen blir människor som bor i närheten av platsen, till skillnad från när workshopen hålls online och alla med tillgång till internet kan delta var de än befinner sig. Onlineworkshops kan dock verka skrämmande för den som inte känner sig trygg med tekniken, och då det är ett relativt nytt format är det svårt att veta vad man ska förvänta sig.

En workshop som äger rum på t. ex. en konsthall eller ett museum kan innebära att man måste ta sig över sociala trösklar då det inte är självklara arenor för alla att vistas på. På en onlineworkshop sitter man däremot ofta i hemmets trygga vrå och deltar så mycket man känner för. Vi har inga krav på varken prestation eller närvaro under våra onlineworkshops, och alla väljer själva om de vill ha kameran av eller på, om de vill vara med i samtalet, chatten eller bara iaktta. Det går dessutom att äta middag samtidigt

eller ha sin bebis i bakgrunden utan att det stör andra.

Att samlas från alla möjliga olika håll och få ta del av varandras hem i små rutor på skärmen skapar en trivsamt stämning. Det går att möta människor trots att man har stannat hemma. Något händer med maktbalansen i onlinerummet, den sociala spelplanen ser annorlunda ut där än i ett fysiskt rum. Både vuxna och unga tar plats på en mer jämlik nivå, från den professionella konstnärens ateljé till tonårsrummet möts människor över gränsen mellan erfarna och oerfarna.

Målet med varje workshop är att alla deltagare ska inspireras och känna att de kan göra en affisch oavsett tidigare kunskaper. Efteråt brukar det strömma in ett antal affischer från deltagarna och på så vis kan vi i våra digitala kanaler dela berättelser från hela landet ur flera olika perspektiv.

”Det var väldigt inspirerande att lyssna på och se allt som ni bjöd på! Alla bildlärare borde vara närvarande när Gatans Rum har workshop. Strålande fortbildning!”

”Tack för denna kick av inspiration!”

”Bra upplägg, jag kände att det var en låg tröskel för att komma igång och börja skapa själv.”

ATT BREDDA OCH FÖRNYA – GENOM ATT SKAPA ETT MUSEUM!

Fig. 24

Fig. 25

Varför säger vi att vi skapar ett museum? Är inte ett museum något som bara samlar gamla dammiga saker som ska betraktas som finkultur, och som har höga sociala trösklar?

Nej, det behöver verkligen inte vara så. Vad som är ett museum har faktiskt inget självklart svar – och dessutom förändras begreppet med tiden.

I Sveriges museilag förstås museum som ”en institution som är öppen för allmänheten och som förvärvar, bevarar, undersöker, förmedlar och ställer ut materiella och immateriella vittnesbörd om människan och människans omvärld.”

Det är ju precis det vi vill göra! Och vi gör det digitalt och med utgångspunkt i vår hemsida! Alltid öppet, inget inträde. Alla är välkomna och alla kan bidra!

Vår hemsida är ett digitalt rum för nutid och historia och vi lyfter in nästan hela vår aktivitet. Här finns affischer gjorda av barn, unga och äldre, amatörer och professionella, med både möjliga och omöjliga teman. Bidragen kommer från hela världen och från andras verksamheter – och också från vår egen verksamhet med bland annat Månadens Tema, Affischworkshop med gästkonstnär och Klubb Gatans Rum.

Hemsidan utgör – tillsammans med inspirationsmaterialet Affichen som Röst och vår studiehhandledning – en verktygslåda som ger stora möjligheter till självorganiserad kunskapsinhämtning. I vårt affischmuseum kan man digitalt vandra runt under rubriker som:

- Redaktion Gatans Rum
- Affischarkiv
- Inspiration
- Skapa affischer
- Skicka in din affisch

Här finns alltså ett inträdesfritt museum utan sociala trösklar, som du kan besöka precis när du vill. Ett sådant museum går inte att beskriva, det måste upplevas – så bege dig nu till gatansrum.se, och låt dig inspireras!

Fig. 26

Fig. 27

VI SAMLAR LÄRDOMAR

Fig. 28

Vi har längs projektprocessens gång försökt lägga märke till och notera vad vi har förstått och lärt oss, i stort som smått. På nästa uppslag kommer vi avslutningsvis att diskutera om vi lyckats nå våra mål, men här vill vi först presentera våra lärdomar för er, ganska osorterade och ibland upprepade ur en lite annan vinkel – i hopp om att ni kanske kan gå in i era egna utvecklingsarbeten lite stärkta av våra lärdomar.

- Se till att ha administration och organisationen i ordning innan ni kör igång den praktiska verksamheten.
- Var noga med rekrytering av medarbetare.
- Kom ihåg att dina samarbetspartners behöver förstå projektet från början. Det höjer även deras intresse och inspiration.
- Se till att ha bredd redan i arbetsgruppen. Fundera över hur ni kan utveckla engagemang och kunskap tillsammans.
- Att göra en plan är som att ha en karta i fjällen, det känns bra. Men, går man bara rakt fram enligt kartan och efter den utstakade leden så minskar sikten och möjligheten till nya upplevelser.
- Var beredda att ompröva, och ompröva igen. Se projektet som ett eget lärande.
- Förankra projektets utvecklingsprocess med samverkansparterna så att inte projektet bär iväg bortom deras intresse och medverkan.
- Räkna inte med att de nya hittar dig, du måste hitta dem.
- Det lönar sig att lägga ner jobb på att förbereda för enkla möten, där målgruppen redan finns.
- I början: Möt de unga på arenor/i lokaler där de känner sig hemma.
- Använd dina nätverk och kontakter för att skaffa dörroppnare till sammanhang du annars inte finns i.
- Se din kunskap om målgruppens villkor och önskemål som en framgångsfaktor.
- Det är viktigt att utgå ifrån eget engagemang och lust – gärna från ett specifikt ämne – lusten och kunskapen engagerar andra.
- Det ska vara lätt för deltagarna att komma igång att börja göra. Att ha ett inspirationsmaterial med förslag på övningar och metoder gör det enkelt att komma över tveksamheter och motstånd och bara börja skapa utifrån de förutsättningar man har.
- Sociala media kräver en strategi och påfyllnad. Tänk efter hur ni vill ha det innan ni börjar.
- Praktik och erfarenhet måste få föregå teorin. Men teorin är nödvändig för att utveckla och förstå praktiken. Genom att i projektet jobba konkret och testa övningarna med deltagare kunde vi se vad som fungerade. Innan dess var det svårt att komma igång med hemsida och inspirationsmaterial.
- Vägen till ungas delaktighet ska vara kort och lustfylld, kräv inte för mycket från början. Anpassa material och övningar efter målgruppen och tillfället. Locka med görande och delaktighet, inte en styrelseplats.
- Att jobba i glappet mellan erfarna och oerfarna är berikande för alla. Att unga och äldre möts skapar meningsfullhet, energi och identifikationsmöjligheter. Det främjar både de yngre och äldre. Men det kan vara svårt att få till det om någon av grupperna redan "paxat" arenor.
- Det tar tid att förändra. Och det kan vara smärtsamt att den stora visionen bara kan nås via de små stegen och delmålen. Men man måste hålla i och hålla ut och tro på att förändring är möjligt.
- Låt inte ens en pandemi stoppa dig!
- Kris = möjlighet.

SLUTET PÅ BÖRJAN

Fig. 29

Ja, om vi får säga det själva – och det får vi ju här – så har projektet varit otroligt lyckat! Vi har haft roligt och varit engagerade mest hela tiden och de ”produkter” som vi utlovat finns nu på plats. Vi är mycket stolta både över vårt inspirationsmaterial *Affischen som Röst* och vårt digitala affischmuseum *gatansrum.se*.

Tack vare pandemin (kan man få säga så?) så har vi också utvecklat vårt digitala arbetssätt långt bortom vad vi själva vågat hoppas, i hög grad till nytta för hela projektet. Men på grund av samma eländiga pandemi har vi ju verkligen inte haft tillfälle att sprida kunskap och inspiration kring vårt projekt på det sätt vi planerade. Till vår glädje har också vår lokala konstförening fått ett tillskott i form av nya, yngre och engagerade medlemmar. Detta har lett till intressanta diskussioner om hur ett sådant tillskott bäst kan förvaltas. Ska de få bilda en egen grupp med eget ansvarsområde? Vad ska en sådan grupp kallas i så fall? Ungdomsgrupp? Utvecklingsgrupp? Inget av detta har känts bekvämt för de nya medlemmarna – och troligen inte heller för övriga medlemmar. För vilka blir då de andra – gamlingsgrupp, utvecklingsbroschyr? Nej, det är inte sant, och vi ska inte falla i den fällan.

Nya medlemmar kan bilda arbetsgrupper och ges ansvar att bidra till verksamheten utifrån intresse – kanske ibland tillsammans med varandra, men också tillsammans med andra personer, inom eller utom föreningen, som delar det intresset. Att alla har att vinna på att mötas och inte särskiljas utifrån ålder, kön, etnicitet och social bakgrund har blivit tydligt i detta projekt. Alla kan inspireras och lära av någon annan – det som förenar är ett intresse, i det här fallet för konstnärliga uttryck. Detta intresse har vi under projekttiden också fått dela med människor i hela Sverige, ja, faktiskt långt utanför landets gränser. Genom våra digitala kanaler har det varit lätt att vara både lokala, regionala, nationella och internationella. Många möjligheter till fortsatt utvecklingsarbete finns med enskilda individer och organisationer i hela landet. Dock är detta det område där pandemin satt många käppar i hjulet

– vår plan var ju att resa runt i landet och inspirera till skapande av egna redaktioner, och de möjligheterna har ju varit mycket begränsade. Ändå har vi genom kontakter via våra digitala workshops bidragit till att flera lokala redaktioner skapats.

Alla de kontakter vi skapat och de sammanhang vi har verkat i under åren har bildat många ringar på vattnet och får Gatans Rum att leva vidare efter projekttidens slut. Vi står inför att utveckla nya idéer och koncept och att delta i nya sammanhang tillsammans med andra. Vi har till exempel bildat ett nätverk som ska främja ungas konstnärliga aktiviteter – tillsammans med Riksförbundet Sveriges Konstföreningar och Streetcorner – med medel från Kulturrådet. Flera Skapande Skola-projekt ligger framför oss. Våra onlineworkshops har medfört att vi nu har flera workshops, digitala som fysiska, planerade med samarbetspartners runt om i landet, och vi är inbjudna till organisationer som vill ha oss med i förändringsarbete och fortbildning. I vår hemkommun är vi med i en ”Cultural planning process” för att utforska hur Gatans Rums metoder kan användas i dialogarbete i ett samhällsplaneringsprojekt.

Vi längtar efter att fortsatt få praktisera allt vi lärt oss och utvecklat under projekttiden! Att få se Affischen som Röst bli ett levande material på våra redaktioner och på andra håll i landet, och därigenom också få ta del av och visa människors affischer på Gatans Rum Affischmuseum – *gatansrum.se*, är något vi fortsatt kommer att verka för. En av de starkaste erfarenheter som vi tar med oss från detta projekt in i framtiden är hur givande och betydelsefullt mötet mellan unga och äldre, erfarna och oerfarna, har varit. Sådana möten vill vi skapa fler, i konstens och demokratins namn.

ATT UTVECKLA VIDARE TILLSAMMANS

Fig. 30

Våra lokala samverkanspartners har varit ovärderliga för utvecklandet och förankringen av arbetet i Gatans Rum och när vi frågar dem så har de också fått ut något av att arbeta tillsammans med oss – vilket gör att vi hyser stora förhoppningar om att detta projekt ännu bara står i början av sin utveckling!

Förutom att det har varit väldigt lärorikt att följa utvecklingen av projektet så har det bidragit till ett rikare kulturliv i vår kommun! Jag tror också att projektet har satt Söderhamn på kartan i dessa sammanhang vilket jag tror är en bra grund för fler projekt och samarbeten med fler kreatörer och konstnärer. Att dessutom ge kompetenta och kreativa personer – som bor och lever i kommunen – möjlighet att få lön för sitt arbete är väldigt viktigt.

Gatans Rum har öppnat en dörr som kommer att bli svår att stänga efter projektidens slut. Dels tack vare den kunskap projektet bidragit med kring de digitala verktygen och sättet att genomföra digitala aktiviteter på, men också för att aktiviteterna nått och inspirerat nya målgrupper att skapa och vara kreativa. Vi hoppas att projektet så småningom kan bli en permanent verksamhet så att de får möjlighet att utveckla metoderna och verksamheten mer.

Malin Rönström, enhetschef Kulturenheten
Söderhamns kommun

Det har varit en rolig och kreativ resa. Att vara med och samverka till att en ny kulturinstitution kommer till i Sverige är inte varje dag. Samarbetet med alla parter har varit bra och har gett fördjupade kontakter. Att få ha den personal vi haft förmånen att ha i projektet har varit fantastiskt! Både det konkreta som kommit ut av projektet men också den flexibilitet man visat har varit enastående. Inte minst när pandemin tog sitt grepp om landet har man inte minskat på engagemang och arrangemang. Man har inte ställt in, man har ställt om.

Vi hoppas kunna fortsätta att samverka med alla parterna som varit med i projektet. Dessutom ska vi fortsätta med att skapa folkbildningsverksamhet kopplat till projektets verksamhetsformer. Sedan har vi planer på nya projekt utifrån det vi nu har uppnått och där vill vi vara en konstruktiv samverkanspart.

John Staffas, regionchef studieförbundet
Bilda Mitt

Det har varit spännande och viktigt att få vara delaktig i ett framtidsprojekt där man har lyckats samordna bildkonstverksamheten på ett nytt unikt sätt. Roligt att se att projektet har fått stor spridning snabbt och det märks att det ligger helt rätt i tiden. Det har också varit häftigt att se den snabba och lyckade omställningen från fysisk till digital verksamhet.

Det våldokumenterade inspirationsprogram som nu finns framtaget kommer att kunna användas i framtida verksamhet. Viktigt är också det nätverk som har vuxit fram som kommer att innebära framtida verksamhetsutveckling.

Anna Forssell, länschef Gävleborg, Studiefrämjandet Mitt.

Att ge barn och unga möjlighet att uttrycka tankar, åsikter och drömmar i ord och bild är en viktig demokratifråga och helt i linje med Rädda Barnens prioriteringar. Vi är glada och stolta att ha kunnat delta i Gatans Rum och har fått nya infallsvinklar och kunskaper.

Vi hoppas bl.a. att i samarbete med Konstföreningen, studieförbunden och kommunen kunna hitta former för små lokala redaktioner för barn och unga.

BrittMarie Windemo, ordförande, Rädda Barnen Söderhamn.

Vi från Drömverkstan/Verkstäderna har ju haft förmånen att få ha workshop i våra lokaler några gånger. Visserligen med skiftande utdelning på uppslutning men trots att inte antalet har varit stort så har det ändå skapats många kreativa alster.

Jag tror att vi även fortsättningsvis kommer att kunna arbeta med Gatans Rums material hos oss, både i lokalerna och i aktivitetsvagnen ute i "byarna". Där hoppas jag också på att även de yngre som besöker vår verksamhet ska hitta till affischskapandet och få arbets sättet med sej redan när de går i mellanstadiet. Ett fantastiskt bra, roligt och kreativt projekt!

Johanna Holmberg, enhetschef Verkstäderna,
Söderhamns kommun

Som riksorganisation för konstföreningar i hela landet har det gett oss möjligheten att kunna sprida både ett intressant innehåll till våra medlemmar och att visa fram en bra arbetsmetod. I de många workshoppar som projektet har genererat har vi och våra medlemmar fått ta del av ett nytänkande sätt att binda samman historiskt material med samtida konstnärer och uttryck kopplat till aktuell samhällsproblematisering.

Vi ser mycket gärna ett fortsatt samarbete med Gatans Rum, i samma skepnad eller i en ny form.

Caroline Lund, konstbildare och verksamhetsutvecklare, Förbundskansliet Riksförbundet Sveriges konstföreningar

Vi har fått en metod och ett verktyg som riktar sig till den målgrupp som sedan länge varit svagt representerad i konstföreningsrörelsen, de unga.

Här erbjuds en praktiskt inriktad metod som fångar upp och stimulerar skapandet och fantasin hos unga. Tack vare att den är väl anpassad för Internet kan man på ett enkelt och billigt sätt nå stora grupper oavsett geografiska avstånd. Helt enkelt en underbar mix av nutidens kommunikationsmetod med det klassiska skapandet i en form som tilltalar alla.

Leve affischen!

Anders Norén, ordförande i Söderhamns konstförening och vice ordförande i Riksförbundet Sveriges Konstföreningar

BILDREFERENSER

Fig. 01	Jan Lenica Wozzeck. 1964. Affisch för Polens Nationaloperas uppsättning av operan <i>Wozzeck</i> av Alban Berg 1914-22. BUS 2021		shop under Konstens vecka på Kvarnen i Söderhamn. 2019. Copyright Ludwig Hjärne 2021	Fig. 28	Från Gatans Rum affischworkshop under Konstens vecka på Kvarnen i Söderhamn 2020. Foto Gatans Rum
Fig. 02	Screentryck av workshopaffisch 2019. Foto Gatans Rum	Fig. 15	Gatans Rum studiecirkel hos Studieförbundet Söderhamn 2019. Foto Gatans Rum	Fig. 29	Mappen till inspirationsmaterialet <i>Affischen som Röst</i> . 2021. Foto Gatans Rum
Fig. 03	Affischen <i>NTO:s Djurgårdsmässa</i> <i>Man ur huse</i> är en av affischerna ur Kungliga biblioteket KB:s affischsamling. Foto Gatans Rum	Fig. 16	Gatans Rums pop up-redaktion i Hudiksvall 2020. Foto Gatans Rum	Fig. 30	Gatans Rums affischworkshop och pop up-redaktion på Schools Out Söderhamn 2019. Foto Gatans Rum
Fig. 04	Affischkonstnär Christer Thempander med affischen <i>Vi glömmert aldrig Wounded Knee</i> . 1971. BUS 2021. Foto Gatans Rum	Fig. 17	Affisch <i>Hopp</i> av Ann-Caroline Breig från affischworkshop under Konstens vecka på Kvarnen i Söderhamn 2019. Copyright Ann-Caroline Breig 2021	Fig. 31	Exempelaffisch från övning ur inspirationsmaterialet <i>Affischen som Röst</i> . 2021 Copyright Gatans Rum 2021
Fig. 05	Boken <i>Affischerna från den svenska alternativrörelsen 1967–1979</i> . 2013. Författare Håkan Agnsäter.	Fig. 18	Annons på Instagram för affischworkshop online med gästkonstnär Jessica Hallbäck 2021.	OMSLAGETS INSIDA	
Fig. 06	Affisch <i>Klubb Gatans Rum</i> uppsatt på Verkstäderna i Söderhamn 2019. Foto Gatans Rum	Fig. 19	Bild från Instagram för övning med Klubb Gatans Rum 2020.	Fig. 32	Affischövning ur inspirationmaterialet <i>Affischen som Röst</i> . 2021 Copyright Gatans Rum 2021
Fig. 07	Gatans Rum håller workshop på gatukonstfestivalen ARTSCAPE 2019 LJUSDAL. Foto Gatans Rum	Fig. 20	Bild från Instagram för övning med Klubb Gatans Rum 2020.	Fig. 33	Affischövning ur inspirationsmaterialet <i>Affischen som Röst</i> . 2021 Copyright Gatans Rum 2021
Fig. 08	Affischövning ur inspirationsmaterialet <i>Affischen som Röst</i> . 2021. Copyright Gatans Rum 2021	Fig. 21	Från presentation på Instagram av Månadens tema <i>Krockar och möten</i> . Teateraffisch <i>Sprawa Dantona</i> av Roman Ciéslewicz. 1974. Beskuren av Instagram. BUS 2021		
Fig. 09	Affisch av Sara Granér hämtat ur inspirationsmaterialet <i>Affischen som Röst</i> . <i>Meh, fan förlåt jag menade ju inte att skjuta så hårt är en sida</i> ur Sara Granérs bok <i>All I want for christmas is planekonomi</i> . 2012. BUS 2021	Fig. 22	Annons på Instagram för affischworkshop online med gästpoet Yolanda Bohm 2021. Foto Caisa Bromberg		
Fig. 10	Affischövning ur inspirationsmaterialet <i>Affischen som Röst</i> . 2021. Copyright Gatans Rum 2021	Fig. 23	Arbetsbild från Johan Strand under affischworkshop online 2020. Foto Johan Strand		
Fig. 11	Affischworkshop på Verkstäderna i Söderhamn med affischkonstnär Jessica Hallbäck 2019. Foto Gatans Rum	Fig. 24	Affisch ur serie av Emma Bäck. 2020. Copyright Emma Bäck 2021		
Fig. 12	Affischworkshop under Konstens vecka på Kvarnen i Söderhamn 2019. Foto Gatans Rum	Fig. 25	<i>Fyll mina sprickor med guld</i> av Gudrun Westerlund från affischworkshop online med gästpoet Yolanda Bohm 2021. BUS 2021		
Fig. 13	Affisch <i>Never give up</i> från affischworkshop med Folkhögskolan i Söderhamn under Konstens vecka på Kvarnen i Söderhamn 2019.	Fig. 26	Från presentation på Instagram av Månadens tema <i>Internationell solidaritet</i> . Affisch <i>For Bobby Seale</i> av Emory Douglas. 2011. Beskuren av Instagram. BUS 2021		
Fig. 14	Affisch <i>Vi klarar oss bra utan er</i> av Ludwig Hjärne från affischwork-	Fig. 27	Affisch <i>Sluta kriga nu!</i> av Linn Larsson från Klubb Gatans Rum på Verkstäderna i Söderhamn 2020. Copyright Linn Larsson 2021		

Gatans Rum
Konsten att bredda och förnya en förening
genom att skapa ett museum

Textförfattare:
Lotta Svensson

Projektledare:
Ragnhild Sandelius Brodow

Verksamhetsutvecklare:
Ingrid Bergström Nilsson, Lotta Svensson

Grafisk form:
Louise Johansson

Layout och original:
Fält (Jesper Canell & Daniel Flodin)

Styrgrupp:
Anders Norén: ordf. Söderhamns Konst-
förening, vice ordf. Riksförbundet Sveriges
konstföreningar, Ragnhild Sandelius
Brodow: projektledare Gatans Rum, Malin
Rönström: kultur- och konstansvarig
Söderhamns Kommun, Johanna Holmberg:
enhetschef Verkstäderna, ungdomsgård
Söderhamns Kommun, John Staffas: region-
chef Bilda Mitt, Anna Forssell: länschef
Gävleborg Studieförbundet Mitt, Lotta
Svensson: ungdom/landsbygd demokrati
frågor Hälsinglands Utbildningsförbund

Arbetsgrupp:
Robin Larsson: verksamhetsutvecklare
Studieförbundet Söderhamn, Micke Bäck-
lin: ansvarig profilområde kultur Bilda
Söderhamn, Johanna Holmgren: enhetschef
Verkstäderna, ungdomsgård Söderhamns
kommun, BrittMarie Windemo: ordförande
Rädda Barnen Söderhamn, Caroline Lund:
konstbildare/verksamhetsutvecklare Riks-
förbundet Sveriges Konstföreningar

Tryckeri:
Göteborgstryckeriet

Tryckt i Sverige 2021

Publicerad av:
Söderhamns Konstförening

Söderhamns Konstförening
Box 239
826 25 Söderhamn

www.gatansrum.se

Speciellt tack till Allmänna Arvsfonden
och handläggare Michael Brolund, samt
alla våra samarbetspartners.

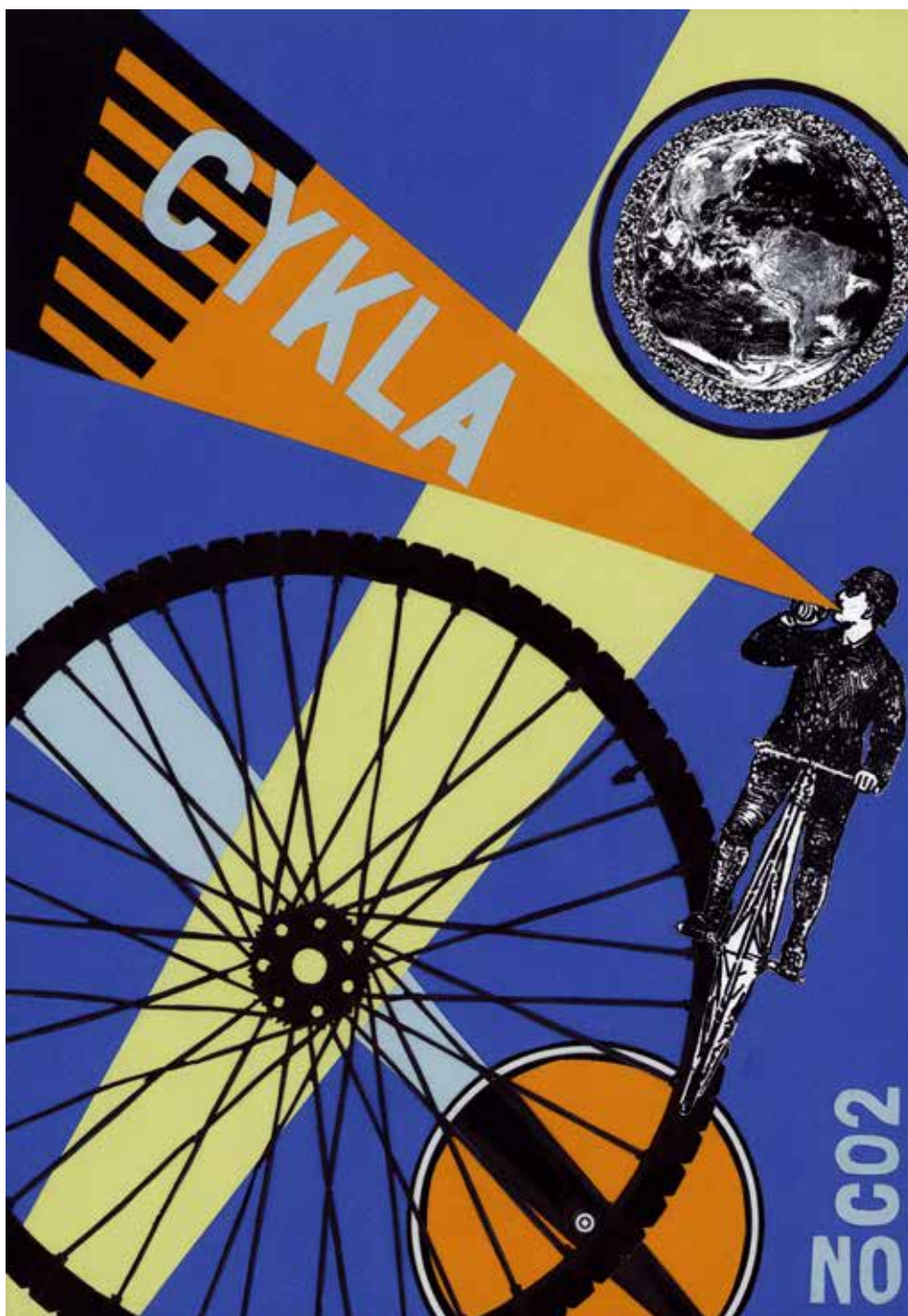

Fig. 31